گردشگری مذهبی

[علی حسینی]

جاذبه های اماکن مذهبی ایران که گره خوردگی تعالیم مذهبی با اندیشه و هنر و زندگی ایرانی را به نمایش می گذارد، هنوز جزو اولین اولویت های گردشگران خارجی برای سفر به ایران است. اگر از این زاویه دید بتوانیم به موضوع توریسم و گردشگری خارجی نگاه کنیم، بسیاری از موانع و مشکلات که در تعاریف ما از پدیده توریسم نهفته است، برطرف شده و راه برای توسعه این صنعت هموارتر خواهد شد.

باید قبول کنیم کشورهای تراز اول در صنعت توریسم، هر یک بنا به پتانسیل های موجود در کشور خود سرمایه گذاری کرده و اکنون شاهد به بارنشستن تلاش هایشان هستند. به عنوان مثال ترکیه بیش از آن که بتواند معماری ویژه خود را به رخ بکشد، از نعمت طبیعت بهره برده و تا حد امکان از پرت افتاده ترین مناطق کشور در این زمینه استفاده می برد: سواحل دریاها، دریاچه های داخلی، کوه ها و حتی آبگرم ها از جمله مکان هایی است که برای جذب توریسم در ترکیه مورد توجه است. اکنون ما در ایران از چه ویژگی خاصی برای رونق توریسم می توانیم بهره ببریم؟ آیا می توان شکلی از معماری، بافت شهری و... را در این کشور پیدا کرد که برای توریست جذاب بوده و در عین حال گره خورده با مسائل دینی و مذهبی نباشد؟

اگر بپذیریم که پدیده صنعت توریسم را می توان با تعاریف دینی و مذهبی گره زد، قاعدتاً برخی دغدغه ها از جمله نگاهی که گردشگر خارجی را حامل پیام غربی می داند، از بین رفته و مسیر برای توسعه این صنعت هموارتر می شود.

حمیدرضا کاظمی کارشناس مسائل اجتماعی می گوید: «ایران کشوری است که در میان ممالک اسلامی دارای موقعیتی منحصر به فرد است؛ ممالکی که جمعیت آنها به بیش از یک میلیارد نفر می رسد. این موضوع به طور طبیعی می تواند پتانسیلی برای صنعت گردشگری ایران به حساب آید. مطالعات نشان می دهد مردم کشورهای اسلامی علاقه بسیاری دارند تا از کشور ما دیدن کنند، اما ما هم باید زمینه ها را برای ورود آنها فراهم کنیم. بر این اساس زمانی طرح روستاهای سلامت از سوی یکی از مناطق آزاد مطرح شد که نمی دانم در چه مرحله ای است. در این طرح قرار بود که روستایی ها را برای پذیرایی از مسافران مسلمان کشورهای دیگر آموزش بدهند.»

در اظهار نظر فوق به چند نکته اساسی توجه شده که تأکید بر آنها خالی از لطف نیست؛ اول آن که پدیده توریسم مذهبی و کسادی آن، ناشی از کسادی کلیت صنعت توریسم است. دوم این که برای رونق بخشیدن به توریسم مذهبی و در کل توسعه صنعت توریسم، باید تمرکز خود را از شهرها به سمت روستاها چرخش دهیم و روستاهای کشور را که فرهنگ بومی و بافت مذهبی غنی دارند برای پذیرش این صنعت آماده کنیم که این موضوع در دو بخش ایجاد امکانات، اعم از جاده ها، هتل ها و... و بالا بردن سطح فرهنگ عمومی در زمینه پذیرش توریسم قابل بررسی است.

کاظمی در این باره می گوید: «سال های سال است که از روستاهایی نظیر ابیانه با آن ویژگی های خاص مذهبی و فرهنگی، سخن به میان می آید، اما آیا در زمینه بسترسازی برای جذب توریسم به این مناطق هم کاری از پیش برده ایم؟

آیا بنا کردن یک هتل با استانداردهای روز در چنین روستایی، امکان پذیر نیست؟

گالان، ابرقوه (مازندران)

قاعدتاً رونق توریسم در روستاهای کشور بویژه با نگاه مذهبی می تواند تبعات فراوانی داشته باشد که از آن جمله می توان به امید به زندگی و بهبود وضع معیشت در روستاها و کاهش تقاضا برای مهاجرت به شهرهای بزرگ، اشاره کرد.»

قاعدتاً منظور ما از گردشگری مذهبی، تنها ورود گردشگران خارجی به ایران و صرفاً به شهر مشهد نیست، چرا که همانطور که عنوان شد، هر گوشه ای از کشور ما دارای پتانسیلی خاص در این زمینه است و از سوی دیگر رونق گردشگری مذهبی به معنای رونق توریسم داخلی به بهانه دیدن و زیارت از اماکن مذهبی نیز هست.

با این وجود هر گاه نامی از توریسم مذهبی و جاذبه های مذهبی به میان می آید، بلافاصله به یاد شهرهای مقدس مشهد و قم و شیراز خواهیم افتاد؛ شاید برهمین اساس باشد که پژوهشگران نیز در پژوهش های خود در زمینه گردشگری مذهبی و جاذبه های مذهبی روی این شهرها تمرکز داشته اند. از جمله این پژوهش ها پایان نامه ای است که مشکلات خدمات دهی به توریسم در شهر مشهد و شهرهای اطراف را هدف قرار می دهد. در این پایان نامه به نارسایی هایی در زمینه های خدماتی و برنامه ریزی جهت کاهش معضلات اشاره می شود. بررسی در روابط مراکز جمعیتی و در عین حال قابلیت های فراوان انسانی، پتانسیل های طبیعی و فقر از جمله مباحث دیگر این پایان نامه است که در نهایت، مجموعه قابل توجهی را برای ارائه خدمات به توریسم مذهبی رصد نمی کند. به عبارت دیگر این پایان نامه در نهایت نتیجه می گیرد که با وجود تمامی پتانسیل های غنی مذهبی و توانمندی های انسانی و طبیعی، هنوز اندیشه ای جدی برای سامان دادن به صنعت توریسم در منطقه وجود ندارد.

گردشگری مذهبی ایران با داشتن اماکن مذهبی فراوان، در صورت محقق شدن زیرساخت های لازم می تواند سودآوری سرشاری داشته باشد

دکتر خطیب، استاد اقتصاد دانشگاه فردوسی مشهد جاذبه های مذهبی کشور را به عنوان نقطه عطف صنعت گردشگری ارزیابی می کند و اعتقاد دارد:

با صدور خدمات گردشگری می توانیم منبع عظیم ارزی ایجاد کنیم، چرا که ایران ازنظر توانایی بالفعل، پتانسیل های لازم را از جمله در بحث های فرهنگی، تاریخی، مذهبی و محیطی دارا است.

در این میان، مسافرانی که به ایران سفر می کنند به خاطر جاذبه های مذهبی، تاریخی و فرهنگی است نه تفریحی و این مسئله هنوز نتوانسته جای خود را باز کند که در صورت تحقق این امر، سرمایه گذاری در این بخش راحت تر خواهد شد. مذهب و جاذبه های مذهبی ما مزیتی ویژه به نسبت جاذبه های دیگر کشورهاست و گردشگری مذهبی ایران با داشتن اماکن مذهبی فراوان، در صورت محقق شدن زیرساخت های لازم می تواند سودآوری سرشاری داشته باشد.

اکنون حتی کشوری همچون مصر که پیشینه تمدنی آن پیش از اسلام نیز جایگاه خاصی میان تمدن ها دارد، باز از پتانسیل دینی و مذهبی به عنوان اصلی ترین شاخصه برای رونق بخشیدن به صنعت گردشگری سود می جوید؛ البته ناگفته پیداست که سود صنعت توریسم صرفاً بهره اقتصادی نیست و این بهره را از زوایای مختلفی از جمله شناساندن فرهنگ داخلی به دیگر کشورها نیز می توان ارزیابی کرد. چنانچه کنفرانس گردشگری اسلامی دانشگاه الازهر مصر هدف خود را توسعه گردشگری و اقتصاد اسلامی ترسیم می کند.

گردشگری مذهبی امروزه یکی از پنج شاخه اصلی توریسم یعنی توریسم فرهنگی Tourism Cultural، توریسم طبیعی Tourism Natural، توریسم تجاری Tourism Business، توریسم مذهبی Tourism Religious و توریسم ورزشی Tourism Sport است و جایگاه مهمی در صنعت گردشگری جهان دارد چنانچه دکتر رحمت الله منشی زاده در این زمینه اعتقاد دارد: پژوهش های جهانی مؤید آن است که نقش مذهب در حرکت های جهانگردی قابل انکار نیست: «تحقیقات جدید نشان می دهد که به خاطر رشد مداوم جمعیت دنیا و افزایش تقاضای جهانگردی، افزایش چشم گیری در حجم زیارت ها به صورت غیرقابل پیش بینی پدید آمده است.»

وی عنوان می کند: در کشورهای دیگر نظیر عربستان، سوریه و عراق تلاش جهت رونق توریسم مذهبی کشورشان و افزایش زائران خارجی در اولویت اول قرار دارند در حالی که در ایران تنها جهت خروج زایران ایرانی برنامه ریزی صورت می گیرد.

دولت عربستان به عنوان بزرگ ترین دولت پذیرنده توریسم زیارتی تصمیم گرفته است تا پروژه های بزرگ گردشگری را با هزینه ای معادل با سیزده میلیارد و سیصد میلیون دلار برای جذب گردشگران خارجی و داخلی به مورد اجرا گذاشته و تسهیلات ویژه ای را برای گردشگران مذهبی ایجاد نماید.

این کشور در جهت تحقق اهداف گردشگری مذهبی و به منظور تشویق اتباع این سرزمین به سیر و سفر داخلی، در طول سال های اخیر اقدامات مؤثری انجام داده است. به منظور برنامه ریزی توریسم در ۲۰ سال آینده و همچنین جلوگیری از خروج سالیانه ۸ میلیون نفر از اتباع سعودی به خارج، کمیسیون عالی توریسم در این سرزمین شکل گرفته است.

مؤلف کتاب «اندر مقوله گردشگری» می گوید: پیش بینی کارشناسان جهانی گردشگری نشان می دهد که در قرن حاضر صنعت جهانگردی چنان گسترشی پیدا می کند که به بزرگ ترین کارفرمای جهانی بدل خواهد شد و این امر لزوم سیاست گذاری و برنامه ریزی صحیح در این بخش است.

به اعتقاد این صاحب نظر در ایران شهرهای مشهد، قم، ری، شیراز، قزوین، نطنز، شاهرود، شوش، بسطام، لاهیجان، آمل، اردبیل، گنبد کاووس، ماهان و... از جمله شهرهایی هستند که مذهب نقش برجسته ای در شکل گیری آنها داشته است و قابلیت ها و توانایی های با ارزشی جهت رونق توریسم مذهبی ایران دارند که نباید نادیده گرفته شوند.

و در انتها نکته ای که نباید از آن غافل بود این که، پتانسیل مذهب و شاخصه های مذهبی در ایران صرفاً در اماکن مذهبی خلاصه نمی شود و این عنصر غنی را می توان در تمامی بناهای تاریخی کشور، نوع رفتار و تعاملات اجتماعی، فرهنگ عامه، هنر و ادبیات و... بخوبی رصد کرد. بنابراین رونق توریسم مذهبی، یعنی رونق کلیت صنعت توریسم در ایران.

جدول سودوکو ۴۸

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون ها و مربع های کوچک ۳در۳ یکبار دیده شود

آسان

۸		۷		۳				
	۹	٦		۷	۲		۸	
	۵	۲				۹		
٦	۳	٤	۸	۲	۱			۹
۷								۱
۲			۳	۹	۷	٦	٤	۸
		۸				٤	۷	
	۲		۷	۸		۵	۱	
				٦		۸		۲

۲	٦	۷	۴	٦	۳	۱	۸	۵
٦	۱	۵	٦	۷	۸	۴	۴	۳
۳	۸	۳	۵	۱	۴	۷	٦	٦
۷	۳	٦	۸	٦	۴	۵	۱	۴
٦	۵	۸	۱	۴	۷	۳	۴	٦
۸	٦	٦	۷	۳	۱	۴	۵	۴
۳	۷	۴	۴	۸	۵	٦	٦	۱
۵	۴	۱	٦	۴	٦	۸	۳	۷

متوسط

٦	۱			۷				
					٤	۵		۲
				۸				۳
	۷		۸			۹		
		۲				٦		
		۳			۲		۸	
٤				۵				
۱		٦	۳					
				٤			۹	۷

۸	٦	۴	۱	۳	٦	۷	۵	۴
۷	۵	۳	۸	۴	۴	٦	٦	۱
٦	۱	۴	۷	۵	٦	۸	۴	۳
۵	۷	۸	۴	۱	۳	۴	٦	٦
۱	۴	٦	۵	٦	۸	۴	۳	۷
۳	۴	٦	٦	۴	۷	۱	۸	۵
۴	٦	۱	٦	۷	۵	۳	۴	۸
۴	۸	۵	۳	٦	۱	٦	۷	۴
٦	۳	۷	۴	۸	۴	۵	۱	٦

سخت

			۵	٦		۳		۱
	٦				۷			
						۵		۷
		۷		۱			٤	
			۸		۳			
	۳			۷		٦		
۵		۳						
			۷				۸	
۸		۳		۹	٤			

۵	۴	۱	۳	٦	٦	۴	۸	۷
۳	۷	۴	۵	۴	۸	٦	۱	٦
٦	۸	٦	۱	۷	۴	۴	۳	۵
٦	۵	٦	۴	۸	۳	۷	۴	۱
۴	۱	۸	۴	۵	۷	٦	٦	۳
۴	۳	۷	٦	۱	٦	۸	۵	۴
۸	٦	۵	۷	۳	۴	۱	۴	٦
۷	٦	۳	۸	۴	۱	۵	٦	۴
۱	۴	۴	٦	٦	۵	۳	۷	۸

یک جدول با دو شرح ۳۹۷۳

جدول روزنامه ایران دارای دو شرح «عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دوشرح ابتدا یکی از شرحها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

جدول عادی

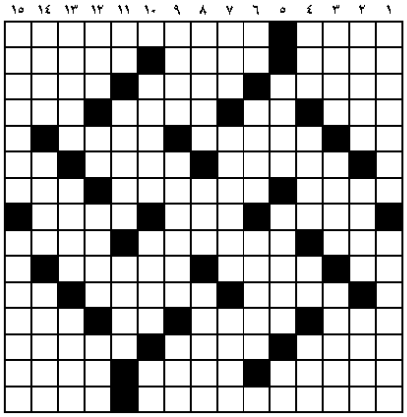

افقی:

۱ـ نوشت افزاری که محل کار می شود ـ اثری از «الکساندر پوشکین»
۲ـ پیراستن به شیوه عکاسان ـ شعله آتش ـ مجبور شده
۳ـ دوستی خالص ـ چهره بردار ـ پسر مازنی
۴ـ معدن ـ سخن صریح ـ مارکی بر خودروهای سنگین ـ قیمت
۵ـ قورباغه درختی ـ فاقد آرامش و امنیت ـ خرمن ماه
۶ ـ کناره ـ دانشمند و از همه چیز خبردار ـ من و شما
۷ـ ستوده تر است و از نام های پیامبر اسلام (ص) ـ کشور بانکوک ـ گل زنبق
۸ـ یار عذرا ـ نوعی ماشین کوچک ـ از آثار معروف شکسپیر
۹ـ جمع امت ـ عکسی که روی پرده نمایش داده شود ـ ناچار
۱۰ ـ زیر پا مانده ـ سازمان پیمان مرکزی ـ حکمی که نفس را در سینه مجرم حبس می کند
۱۱ ـ دعای خیر ـ شیوه و روش ـ دوست همیشگی پت!
۱۲ ـ باطل کردن ـ ملاطفت ـ خاندان ـ توانایی و قدرت نباشد پیچ و شکن است
۱۳ ـ فیلمی به کارگردانی محمد درمنش ـ مرکز اتم ـ حواری خائن
۱۴ ـ شاعر از آنان چشم یاری داشته ـ ترویج دهنده ـ ادعای دروغین
۱۵ ـ از آثار تاریخی سمنان ـ حرکتی در کاراته

عمودی:

۱ـ خون آشام سینما ـ اثر معروفی از ابوریحانی بیرونی
۲ـ تسمه و دوال عقب زین ـ اطراف ـ سیاستمدار
۳ـ قدرت و نیرو ـ در آنجا شوخ از تن بزداییم ـ هزینه ها
۴ـ نمو ـ پشیمان ـ راز ـ اولین سلسله پادشاهی ایران
۵ـ از لوازم التحریر ـ ترفیع درجه نظامیان و سلب آن به موجب ... است ـ گرداگرد لب و دهان
۶ ـ مخفف شاد ـ وسیله ای برای پرواز ـ اختر
۷ ـ حرص و آز ـ دریاچه ای در استان فارس ـ منوچهری مبدع این قالب شعری است
۸ ـ جانور درختی استرالیایی ـ شهر صنعتی آلمان ـ فرشته مهر و محبت
۹ـ دهمین ماه سال قمری ـ سدی در استان آذربایجان شرقی ـ قوم آتیلا
۱۰ ـ سوغات قم ـ زد و خورد ـ پادگان تهران
۱۱ ـ ضمیر فرانسوی ـ همان مادر است ـ نقاش اسپانیایی سبک سوررئالیسم
۱۲ ـ جوهر بدن ـ تکیه دادن ـ اندوه ـ بخشش بی چشمداشت
۱۳ ـ جمعه ـ جوابش واجب است ـ شهری در روسیه
۱۴ ـ نوکر ـ آراسته و منظم ـ زبردست
۱۵ ـ دعوت همگانی ـ فرش گرانبها

جدول ویژه

افقی:

۱ـ پسر اسفندیار ـ کتابی از هوارد فاست ادیب معروف امریکایی که در بیشتر آثارش به شرح بدبختی های خویش دست زده است
۲ـ قلعه ـ تنه درخت ـ الهه عقل
۳ـ سروری ـ آفتاب نیست! ـ مرکز پرو
۴ـ بشر و انسان ـ صریح اللهجه ـ ویران ـ اشاره به نزدیک
۵ـ حرف همراهی ـ بدون آرامش و امنیت ـ سبیل
۶ ـ کناره ـ تولید کننده، به وجود آورنده ـ عدد یک رقمی
۷ـ از هفت سین ها ـ نام قدیم اهواز ـ عصبی
۸ ـ قابله ـ عریان ـ بی باک
۹ـ صدمه ـ الماس شفاف ـ نام معروف ترین تراژدی یونان
۱۰ ـ مطابق روز ـ قطعه موسیقی برای ۳ نوازنده ـ پائین کوه
۱۱ ـ بلند ـ مرتعش ـ نت سوم
۱۲ ـ ظرف و آوند ـ جمع رئیس ـ پسوند نسبت ـ تخم گیاه
۱۳ ـ قد و قامت ـ کج و مایل ـ حواری خائن
۱۴ ـ ماده ای معطر ـ قسمتی از قرآن ـ یاری دهنده
۱۵ ـ نویسنده روسی زن صاحبخانه (مردم فقیر ـ یک جوان بی تجربه) ـ الک

عمودی:

۱ ـ داستانی معروف از «پالاگر کویست» نویسنده سوئدی ـ سدی در استان اردبیل
۲ـ آشکار ـ نشان و رونق ـ سازمان فضایی
۳ـ عقیده و مسلک ـ پوشش ـ شهر محل ترور کندی
۴ ـ آخرین سوره قرآن مجید ـ پشیمان ـ نوعی از شیرینی ـ ضمیر عربی
۵ـ از لوازم التحریر ـ نیکوکاران ـ ادات تشبیه
۶ ـ گاه نماز را باطل کند ـ موجود ـ ساقه زیرزمینی
۷ ـ الفت ـ دریاچه ای در استان فارس ـ نور کم
۸ ـ ایوان آن مایه عبرت است ـ محله و برزن ـ فرهنگ لغت فرانسوی
۹ ـ ترسناک ـ گاوباز ـ پارچه ای از پشم شتر
۱۰ ـ پرداخت با قلم ـ حزب هیتلر ـ خطاب بی ادبانه
۱۱ ـ دهان ـ بستر، تکیه گاه خفته ـ نقاش مدعی رسالت
۱۲ ـ سال ترکی ـ اثر پا ـ جوهر مازو ـ ساکت!
۱۳ ـ دندان های نیش ـ تارمی، حفاظ ـ فریاد بلند
۱۴ ـ ملاطفت ـ از پادشاهان ساسانی ـ زیردست
۱۵ ـ رودی در آسیا ـ غشای خارجی قلب

حل جدول عادی شماره ۳۹۷۲

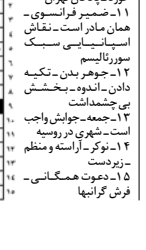
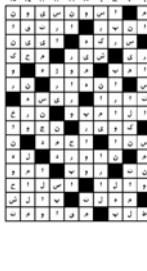
حل جدول ویژه شماره ۳۹۷۲